

Det Kongelige Barne-, Likestillings- og
Inkluderingsdepartement
v/ Arni Hole (e.f.) og Tove Friisø
Post boks 8036 Dep
0030 Oslo

Gran Canaria 03.01.2012

Angående høringsbrev – Forslag til endringer i forskrift til barneloven – samvær under tilsyn av offentlig oppnevnt tilsynsperson.

Jeg viser til brev fra departementet datert 22.11.2011 hvor departementet ber om Kirkens Bymisjon Oslo, FORUS avdeling Myrsnipa samværssted, sitt syn på forslagene til endring i forskrift til barneloven.

FORUS, Kirkens Bymisjons senter for barn, unge og familier i Oslo består av følgende tiltak / institusjoner: ROBUST- omsorgstasjonen for barn, unge og deres familier, Heggeli barnehjem og familiebasert, Familiehuset Nanna Marie, Home-Start familiekontakten og Myrsnipa samværssted som også innehar prosjektet "Innsattes barn".

Myrsnipa samværssted (MSS) startet opp med å tilrettelegge for samvær med tilsyn i 2002. Nå i 2012 har MSS syv ansatte inkludert prosjektlederen for "Innsattes barn". MSS innehar fire leiligheter som er innredet barnevennlig og som har alle de fasilitetene som er vanlig å ha i et hjem. MSS tilrettelegger og gjennomfører nå årlig for ca 1200 samvær, hvor det i de fleste samværene blir ført tilsyn. Det er i hovedsak barneverntjenestene i Oslo som er oppdragsgiver, men også mange andre kommuner sine barnevern har jevnlig benyttet seg av MSS sine tjenester. Bufetat Region Øst har også delegert noen av sine saker til MSS i årene fra 2007 og frem til i dag.

Vi på MSS er enige om at det er en vesentlig forskjell på å tilrettelegge og gjennomføre samvær i barnevernssaker versus barnefordelingssaker. Hovedforskjellen består i at i barnevernssaker "lager" barnevernet ved saksbehandler rammene for samværene sammen med MSS og biologiske foreldre. Der det eventuelt er uenighet er det barnevernet som har det siste ordet. Når det gjelder barnefordelingssakene er vi prisgitt de rammene som retten eventuelt har satt. Det har også i noen av sakene vært nødvendig at Bufetat har kommet med ytterligere føringer. Det vi har erfart er at det i barnefordelingssakene har vært et svært høyt konfliktnivå mellom partene, og det har ofte vært vanskelig å enes om de minste detaljer. Det at begge parter har hver sin advokat som taler sin parts sak gjør disse sakene ressurskrevende sett i forhold til barnevernssaker. Vi på MSS har mange eksempler for hva slik uenighet kan være, og informerer gjerne departementet ytterligere ved behov.

Vi på MSS syntes det er positivt at departementet nå har gjennomgått ordningen med samvær under tilsyn og utarbeidet nye forslag til forskriften til barneloven. Her kommer noen kommentarer og vårt syn på departementet sine forslag.

Paragraf 1

- Det er fint at det utarbeides en skriftlig avtale mellom Bufetat og eksterne tilsynsførere. Men skal dette da være en generell avtale, eller en skriftlig avtale i hver enkelt sak? Om det skal være i hver enkelt sak regner jeg med at disse sakene blir gjennomgått inngående og vurdert i forhold til kompleksitet og derav ressursbruk? Altså en avklaring i forhold til hva Bufetat skal gjøre og hva den eksterne tilsynsføreren skal gjøre. Eksempelvis:
 - oppsett og koordinering av samværsplaner
 - innkalling av formøter før samvær finner sted, utsendelse av disse
 - korrespondanse med partene, korrespondanse med advokatene
 - om det er føringer fra retten sin side om bruk av tolk, hvem bestiller og koordinerer denne
 - vurdering av sikkerhet i forhold til tilsynsfører hvis det vurderes at det trengs Securitas vakt, hvem bestiller og koordinerer denne
 - hvor samværene skal finne sted, på et offentlig sted, i for eksempel MSS sine lokaler eventuelt hjemme hos den av foreldrene som skal ha samværet (sikkerhet vurdert i forhold til dette)
 - gjennomlesning av alle saksdokumentene
 - vurdering av om det bør være en eller to tilsynsførere i saken

Paragraf 2

- Når det gjelder dette med å fastsette tid og sted for samvær, ønsker vi som utfører tilsynsjobben å komme med forslag til dette. Dette fordi for eksempel vi på MSS gjennomfører opptil 12 samvær i løpet av en dag. Hos MSS er det den tilsynsføreren som får delegert saken som setter opp forslag til samværsplan. Denne har da ansvar for at det er ledige lokaler samt at man selv har tid til å gjennomføre samværet. MSS har måttet si nei til saker der retten har satt opp tider. Det vil derfor være lite ønskelig fra vår side at retten eller den statlige regionale familiemyndigheten fastsetter disse samværstidene for oss. Et forslag fra vår side kan være at den eksterne tilsynsføreren sender over forslag til samværsplan til Bufetat, som igjen fastsetter disse tidene ovenfor partene. Det vil si at all eventuell koordinering av bytting av samværstid går via Bufetat. Når det gjelder fastsettelse av samværssted, ønsker vi også å ha mulighet for føringer av dette. Det er ikke alle sakene, etter at vi har lest omfattende saksdokument og utredninger, at vi føler oss trygge på å gjennomføre samværene for eksempel hjemme hos den av foreldrene som skal ha samvær. Dette sett i lys av egen sikkerhet.
- Det fremgår at det er inntil 16 timer domstolene kan fastsette av samværstid per år. MSS mener at 24 timer hadde vært et tak som hadde vært bedre i mange av sakene. Dette sett i forhold til at barna skal kunne opprettholde en regelmessighet i møtet med den av foreldrene som ikke har den daglige omsorgen. Ved at det øvre taket hadde vært 24 timer, ville vi kunne laget en forutsigbar samværsplan med et møte per måned i de sakene hvor dette er til barnets beste. Ved tak på 16 timer får vi til maks åtte samvær av to timer.
- Når det gjelder kortvarig overvåkning er dette en utfordring i forhold til å få satt av ressurser. Ofte går det mer tid en først anslått da det ofte dukker opp uforutsette ting i disse sakene. MSS mener at det i noen saker bør tildeles administrative timer utover de eventuelle 16 samværstidene. Dette kan for eksempel vurderes av Bufetat i hver enkelt sak.

- Å skulle vurdere rus, er ingen enkel oppgave. MSS har et instrument i forhold til å måle alkohol i ånden, men ingen hjelpemidler i forhold til andre rusmidler. Det vil da utøves skjønn i hver enkelt tilfelle. Vurderingen blir da basert på klinisk observasjon av personen.
- For at MSS skal kunne ha en viss forutsigbarhet i arbeid og inntekt har vi satt en regel om at samvær som ikke er avlyst tre virkedager før, blir fakturert. Det er positivt at det bør fremlegges sykemelding fra lege hvis en avlysning skyldes sykdom.
- I siste avsnitt i paragraf 2 står det "*Regionkontoret kan ikke overlate til ekstern tilsynsutøver å fastsette tid og sted for samvær, herunder endre slike betingelser*". Om ikke MSS kan være med på å fastsette disse tidene, vil det være en umulig oppgave for oss å påta oss saker fra Bufetat. MSS koordinerer og gjennomfører ca 1200 samværet i året og må involveres / få komme med forslag til samværstider.

Paragraf 3

- I prisene til MSS er alle utgifter til drift bakt inn. Det vil si at utgifter til leilighetene hvor samværene gjennomføres, utgifter til tilsynsfører, utgifter til veiledning, utgifter til administrasjon og ledelse med mer er inne i beløpet.
- Enkelte av sakene som er overført fra Bufetat til MSS har vært svært tidskrevende. Det vil si at administrasjonstiden i mange av sakene går utover de 16 samværstidene som skal gjennomføres. Dette har stadig vært en utfordring for MSS og noen av sakene har blitt sendt tilbake til Bufetat uten at vi har fått satt i gang samvær. Dette er i svært krevende saker med høyt konfliktnivå, og ofte kreves trygging og relasjonsbygging av for eksempel barn og mor før samvær med far kan finne sted. Dette med utgangspunkt i barnets beste. Det bør i noen av de mest kompliserte sakene vurderes bruk av administrative timer utover de 16 timene som er satt av til samvær. I noen av sakene er saksdokumentene mange og omfattende og det brukes en del tid på å gjennomgå disse. Dette er et viktig dokument for å få satt seg skikkelig inn i saken, det er også disse dokumentene som ligger til grunn for eksempel for videre drøfting i personalgruppa. Dette punktet kan utdypes og vi har mange eksempler på ressursbruk i disse sakene. Om departementet ønsker det, utdyper vi også dette nærmere.
- MSS gjennomfører alltid formøter i forkant av samvær. Som oftest holder det med et møte med for eksempel far og barn på én time og én times møte med mor som skal ha samværet. Men i noen av sakene trenger barnet samt den som har omsorgen å trygges ytterligere. Vi mener at det vil være til barnets absolutt beste at det er tryggest mulig før møte med den forelderen som ikke har den daglige omsorgen. Det vil da måtte benyttes mer tid en bare én time og et møte. MSS ber departementet vurdere dette grundig, det er igjen viktig å understreke at dette er krevende og spesielle saker som krever ressurser for å få til optimale samvær for barnet.
- Dette med vandelsattest for tilsynsføreren er flott at kommer inn.
- Det er flott at departementet har tatt inn reisetid i forbindelse med disse oppdragene. Det antas da at disse blir satt opp som administrativ tid?

Paragraf 4

- Det er godt kjent på MSS at det ikke skrives rapport i sakene med mindre retten har bestemt at dette skal gjøres. Der retten har bestemt at det skal skrives rapport har det tidvis vært forvirring rundt hvor disse rapportene skal sendes. Skal den sendes retten ved dommer, Bufetat, familievernkontoret, til advokatene, til partene, eller til den sakkyndige? Det kunne vært fint å få noen retningslinjer for dette.
- Hva om det skjer kritikkverdige ting på samvær som bør dokumenteres, kan da Bufetat som er vår oppdragsgiver be om et referat / notat fra samværet? Hva med interne notater? Vi som tilsynsførere blir ofte innkalt for å vitne i de sakene hvor vi har ført tilsyn. Det kan da være av stor nytte å ha notert noen punkter for å huske å skille de forskjellige samværene / sakene fra hverandre. Dette spesielt med tanke på at vi gjennomfører opp til 12 samvær om dagen. Disse sakene er svært forskjellige og har forskjellig vanskelighetsgrad i forhold til gjennomføring.

Generelt:

- Hvordan stiller departementet seg i forhold til at MSS sine tilsynsførere blir innkalt som vitner i disse sakene? Det å vitne er svært ressurskrevende og det går ofte oppimot en arbeidsdag: forberedelser, drøfting, reise til retten, forsinkelser i retten (som gjør at tilsynsføreren ikke kan påta seg annet oppdrag denne dagen), selve vitningen, også tiden det tar tilbake til jobb.
- Dette med sikkerhet i disse sakene har vi på MSS hatt fokus på den siste tiden. En av MSS sine tilsynsførere samt en student ble brutalt slått ned på et av våre samvær i regi av barnevernet. Dette er en hendelse vi vil gjøre det vi kan for å unngå i fremtiden. Barnevernet vurderer kidnappingsfare, tidligere voldsutøvelse av forelderen sett i forhold til barnet, fosterforeldre, tilsynsfører og andre. Vi ser mer og mer at barnevernet ber oss leie inn Securitasvektere for å ivareta tilsynsføreres sikkerhet. I noen tilfeller blir også politiet brukt. Det vil være fint om departementet også laget rom for slike vurderinger i forskriften.
- Hvor skal samværene foregå? Dette er også et spørsmål om sikkerhet. MSS ønsker i utgangspunktet at samværene starter opp i MSS sine lokaler. Dette for å bli kjent med de som kommer og for å kunne danne seg et bilde av de samværene involverer. På MSS er det flere som jobber og det vil være andre voksne som kan trå til om noe uforutsett skulle oppstå. Vi ser også at dette kan være et konfliktområde i forhold til partene, for eksempel vil ikke mor at barnet skal hjem til far og far vil dette svært gjerne. Dette blir da ofte advokatmat og tiden dras ut før MSS kan få satt i gang samværene. Det kan ofte være en prosess at samværene starter opp ved MSS for så å forflyttes til for eksempel hjemmet til foreldrene. MSS ber om at det kan være rom for slike løsninger og vurderinger i forskriften.
- I saker hvor den av foreldrene som skal ha samvær er psykisk syk / ustabil bør det også vurderes å være to tilsynsførere. Om noe skulle oppstå bør barnet fjernes / skjermes. Det bør da være en tilsynsfører som ivaretar barnet og en som ivaretar forelderen. Vi har sett at det kan være svært skremmende for et lite barn om mor eller far på samvær skulle få

kraftige reaksjoner av noen slag. Skjer dette er det også vanskelig for en tilsynsfører å ivareta barnet på en god måte.

- Bruk av tolk har vært et tema ved flere anledninger. Det hadde vært fint om det også her ble gjort noen vurderinger av departementet. I noen av sakene er det vurdert fare for kidnapping. Om ikke tilsynsfører får med seg hva som sies er det vanskelig å hindre for eksempel planlegging av flukt, pressing av barnet, at ubehagelige ting blir sagt til barnet mm. Det kan også i noen tilfeller være at barn og foreldre ikke snakker samme språk, og av den grunn har behov for hjelp med kommunikasjonen. Vil det kun være retten som kan bestemme bruken av tolk, eller kan for eksempel Bufetat foreta en slik vurdering i samarbeid med tilsynsfører? MSS opplever svært ofte at koordinering av tolken er vanskelig. Det skjer stadig misforståelser som at tolken møter opp feil sted, møter opp til feil tid, møter opp på feil dag og innimellom ikke møter i det hele tatt. Det vil derfor være greit om tilsynsfører kan få delegert oppgaven med å koordinere en eventuell tolk.
- Er det mulig å vurdere noen slags form for sanksjoner / bøter der den av foreldrene som har omsorgen saboterer det retten har besluttet?
- I noen av sakene er det omfattende språkvansker, og innimellom også store kulturforskjeller. Dette nevnes for i større grad å få forståelsen for at disse sakene er ressurskrevende.

Myrsnipa Samværssted har gjennom mange år opparbeidet seg kompetanse og erfaring på området "Å tilrettelegge for trygge, gode og forutsigbare samvær mellom foreldre og barn." Vi deler gjerne denne kompetansen med dere og dere er hjertelig velkommen til oss for videre samtaler.

Vennlig hilsen

for

Bjørnar Henrik Bakker

Leder ved Myrsnipa Samværssted, Sosionom
Mob. 995 47 373